

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14221,Proces-21.html>
2022-01-28, 01:20

Proces 21

"Proces 21", Białystok 1982-1983, proces polityczny 21 członków NZS i NSZZ „S” toczący się 3 XI 1982-14 III 1983 przed Wojskowym Sądem Garnizonowym w Białymstoku. Oskarżonym zarzucono, że w okresie od 13 XII 1981 r. do chwili zatrzymania, będąc członkami NZS bądź NSZZ „S” kontynuowali działalność związkową, organizując zebrania nielegalnych grup konspiracyjnych, drukowali i kolportowali nielegalne wydawnictwa zawierające fałszywe informacje na temat sytuacji społeczno-politycznej panującej w kraju, mogące wywołać niepokój społeczny lub rozruchy, a także ukrywali mienie NZS (przestępstwa z art. 46 ust. 1 w zw. z art. 48 ust. 4 w zw. z ust. 2 i 3 art. 48 dekretu z 12 XII 1981 o stanie wojennym). Zatrzymania w tej sprawie trwały 30 I – 3 VI 1982 i objęły łącznie ponad 40 osób. Śledztwo w trybie doraźnym wszczęła 2 II 1982 Wojskowa Prokuratura Garnizonowa w Białymstoku. Przesłuchania prowadzili funkcjonariusze SB: por. Paweł Opaliński, ppor. Mikołaj Owerczuk, por. P. Panasiuk, ppor. Andrzej Kurek, ppor. Jerzy Szematowicz, kpt. Anatol Pietruczuk, por. Stupak, por. Konstanty Gryc. Nadzorował je komendant wojewódzki MO ds. SB płk Jerzy Michałkiewicz. Przed sądem oskarżał prokurator Józef Rabczewski, obrońcami byli m.in. Stanisław Kostka, Lech Lebensztejn, Władysław Grzymała, Jerzy Korsak, Józef Horbaczewski, Władysław Siła-Nowicki, Piotr Andrzejewski. Proces odbywał się w sali Klubu Garnizonowego w Białymstoku. Do I 1983 stopniowo zwolniono z aresztu wszystkich oskarżonych. Wyrokiem z 14 III 1983 WSG w składzie: por. Jan Malinowski (przewodniczący), por. Jerzy Rypina i por. Bazyl Zacharczuk uniewinnił: Andrzeja Chwaliboga, Andrzeja Gontara, Wojciecha Gorczyńskiego, Bogusława Lidera, Olega Łatyszonka, Wojciecha Świerzińskiego, Tomasza Wiśniewskiego. Sprawę umorzono wobec: Kornelii Daleckiej, Marioli Łupińskiej, Agnieszki Nowak, Sławomira Prokopiuka i Jacka Żukowskiego. Na 6 miesięcy więzienia skazano Janusza

Okurowskiego i Tomasza Kleszczewskiego, na 9 miesięcy więzienia w zawieszeniu na 3 lata Zofię Samsonowicz, na rok więzienia w zawieszeniu na 3 lata Andrzeja Ciszewskiego, Wojciecha Pietrzaka, Krzysztofa Kozaka i Jarosława Mosiejewskiego. Prokurator wojskowy zaskarżył wyrok do Izby Wojskowej Sądu Najwyższego, który nakazał ponowne rozpatrzenie sprawy. W związku z likwidacją WSG, sprawę rozpatrzył 20 VI 1983 Sąd WOW w składzie: ppłk Władysław Monarcha, kpt. Lech Lindecki, kpt. Jerzy Steckiewicz przy udziale podprokuratora Olgierda Isbrandta i przekazał ją Sądowi Wojewódzkiemu w Białymstoku, dołączając sprawy Anny Prymak i Krzysztofa Bondaryka, wyłączonych wcześniej ze względu na zły stan zdrowia. Ostatecznie sprawę umorzono na mocy amnestii z 21 VII 1983.

Tomasz Danilecki

[Region Białystok](#), [Białystok](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)